

3. Кулагина И.Ю., Апасова Е. В. Доминирующая мотивация офицеров специальных подразделений / И.Ю. Кулагина, Е. В. Апасова // Системная психология и социология. – 2013. - №7

Ксенія Гавриловська
кандидат психологічних наук, доцент
Тетяна Опанчук
студентка IV курсу

ПСИХОСЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБРАЗУ КОХАННЯ У МАСОВІЙ СВІДОМОСТІ

Кожна людина на певному етапі свого життя переживає стан закоханості. Перше кохання – це прекрасне та світле почуття, яке запам'ятовується на все життя. За своєю природою перше кохання романтичне. З ним пов'язані як щасливі моменти, так і моменти страждань. Для когось перше кохання стає світлим переживанням, а комусь приносить багато відчаю та розчарувань, які впливають на подальшу долю.

Проблемою дослідження психологічних особливостей кохання займалися багато науковців: А. Адлер, А. Маслоу, З. Фрейд, Р. Мей, Р. Стернберг та інші. [1, 2]

Незважаючи на велику кількість досліджень, феномен кохання досі залишається не до кінця вивченим, чим і обумовлено наше дослідження.

Об'єктом нашого дослідження є образ кохання. За мету ми ставили дослідження психосемантичних характеристик образу кохання в масовій свідомості та їх взаємозв'язок з рівнем самооцінки.

Серед основних методів дослідження образу кохання в масовій свідомості ми використовували емпіричні методи, а саме тестування «Шкала установок кохання» К. Хендрік, С. Хендрік; «Шкала кохання і симпатії» та методику «Діагностика самооцінки» за Дембо-Рубінштейн. Також застосовувалися методи математичної статистики – кореляційний аналіз, що проводився за допомогою програми Statistika 6.0.

Вибірка дослідження становила 15 закоханих пар, віком від 19 до 26 років, не одружені.

Програма дослідження передбачала ряд послідовних дослідницьких етапів: проведення дослідження за методиками «Шкала кохання установок кохання»; «Шкала кохання і симпатії»;

«Діагностика самооцінки» за Дембо-Рубінштейн; кореляційний аналіз; асоціативний експеримент та психосемантичний аналіз.

За першою методикою «Шкала установок кохання» ми отримали наступні результати. У 10 досліджуваних пар співпали типи кохання. 6 пар мають спільний тип кохання «Агапе», це свідчить про те, що у відносинах партнери спільно розвиваються, стають краще, позбавляються від егоїзму, прагнуть більше віддавати, ніж щось брати у відносинах. Та трьом парам притаманний стиль кохання «Ерос», що вказує на палку закоханість партнерів, та на їх спільне бажання володіти один одним. Зазвичай таке кохання довго не триває. Партнери з інших п'яти пар мають різні типи кохання.

Спостерігається наступна тенденція: у трьох парах, чоловіки мають тип кохання «Ерос», жінки - тип кохання «Агапе». Такі розбіжності партнерів можуть свідчити про те, що жінки більше налаштовані на серйозні та довготривалі стосунки. Для чоловіка ж, такі стосунки короткотривалі. У двох інших парах чоловікам притаманний стиль кохання «Агапе». Одній жінці – стиль кохання «Ерос». Та ще одній досліджуваній стиль «Сторге» - цей стиль свідчить про те, що досліджувана вважає свого партнера і коханим і другом одночасно.

За другою методикою «Шкала кохання і симпатії» у одинадцяти пар переважає кохання у відносинах, у однієї пари переважає симпатія, та у трьох парах чоловіки проявляють більше симпатію, а жінки кохання. Спільна симпатія у досліджуваних може свідчити про відносно не тривалі стосунки партнерів.

Про розбіжності почуттів у парах, можна свідчити те, що жінки, на відміну від своїх партнерів, більше готові до серйозних та довготривалих стосунків.

За методикою «Діагностика самооцінки» Дембо-Рубінштейн ми маємо такі дані: у двох закоханих парах досліджувані показали наявність високого рівня самооцінки, вона є адекватною, досліджувані реально оцінюють свої можливості. У інших тринадцяти пар досліджуваних завищена самооцінка, що свідчить про невміння правильно оцінити результати своєї діяльності, порівнювати себе з іншими. Така самооцінка може вказувати на істотні спотворення у формуванні особи – «закритості для досвіду», нечутливості до своїх помилок, невдач, зауважень і оцінок оточуючих.

Провівши психосемантичне дослідження ми отримали наступні результати: у жінок найбільший відсоток набрала категорія «Позитивні характеристики» - 69,3%, що включає такі асоціації, як: вірність, радість, веселощі, романтика, щастя, дружба, ніжність,

відданість, близькість, турбота, опора, любов, підтримка, допомога, взаєморозуміння, зустріч, ейфорія, хороший настрій, безпека, відпочинок, ввічливість, розуміння, довіра, чесність, повага, надійність.

У чоловіків також найбільший відсоток має категорія «Позитивні характеристики» - 48%. Ця категорія включає в себе такі асоціації, як: повага, комфорт, щастя, ніжність, підтримка, прив'язаність, взаєморозуміння, гарні моменти, люблю, довіра, вірність, надійність, романтика, весело, зустрічі, чесність, дружба, щирість, задоволення, відносини, краса, милість, взаємність.

Спільним як у жінок так і чоловіків є те, що на першому місці стоїть категорія «Позитивні характеристики». Відмінністю є слово-асоціація, яке має найбільший відсоток повторення. У жінок це слово «щастя», яке відноситься до категорії «Позитивні характеристики», а у чоловіків, слово «секс», що відноситься до категорії «Фізіологічні характеристики».

Для визначення взаємозв'язку між коханням та рівнем самооцінки ми використали методи математичної статистики, а саме кореляційний аналіз (коефіцієнт кореляції Пірсона). Ми отримали наступні показники: коефіцієнт кореляції між шкалою кохання та рівнем самооцінки становить 0,234476 (позитивний слабкий); між шкалою кохання та рівнем домагань коефіцієнт кореляції становить 0,28893 (позитивний слабкий). Це свідчить про те, що зв'язок існує.

Отже, ми можемо зробити висновок про те, що всі гіпотези нашої роботи підтвердилися, а саме: існує взаємозв'язок між коханням та рівнем самооцінки; у закоханих людей рівень самооцінки завищений; чоловіки концентрують увагу на фізіологічних (секс) характеристиках кохання, а жінки на психоемоційних характеристиках.

Список використаних джерел

1. Поликарпов В.А. Психология первой любви. Мн.: Экономпресс, 2002. - 208 с.
2. Социальная психология. Дэвид Майерс / СПб.: Питер, 1997 - 688 с.